

REDAKCE / 14. 9. 2016

Do kin se vrací Čapkovy filmové adaptace Krakatit a Bíla nemoc

Národní filmový archiv zpřístupňuje nové generaci diváků další ze čtrnácti digitálně restaurovaných filmů. Krakatit a Bílou nemoc uvede Bio Central v Hradci Králové.

Foto: Národní filmový archiv

Vávrův *Krakatit* (1948) vznikl podle stejnojmenného románu Karla Čapka přibližně dva roky po útocích na Hirošimu a Nagasaki. Zatímco v knižní předloze z roku 1924 byly pokusy inženýra Prokopa s atomy a zákaznými výbuchy v rovině literární fantazie, filmová adaptace se zjevně inspiroje některými nedávno zažitými skutečnostmi, včetně výbuchu v podobě charakteristického „hříbu“. Mimo naléhavý morální apel dodnes strhuje svou delirickou atmosférou a vizuální vynalézavostí v reálných exteriérech i fantaskních kulisách.

Otakar Vávra se k téže látce vrátil v období normalizace. Roku 1980 byla uvedena pod názvem *Temné slunce* jeho druhá adaptace *Krakatitu*, tentokrát odvozena od dobového kontextu studené války. Zdaleka však nedosáhla působivosti ani popularity starší verze.

Čapkova hra *Bílá nemoc* byla poprvé uvedena v lednu 1937, tedy v čase bezprostředního ohrožení nacismem, a její paralela s tehdejší současností a především blízkou budoucností je děsivě výstižná. Haasova filmová adaptace, jež měla premiéru už na konci téhož roku, v sobě díky stejnému obsazení hlavních rolí uchovala výjimečné kvality této první inscenace, zároveň však zůstává svébytným nadčasovým dílem.

Do nejmenované země, jejíž národ je plamennými projevy diktátora právě úspěšně přesvědčován o své nadřazenosti a oprávněnosti k vojenské expanzi, se rozšířil bacil silně destruktivní formy malomocenství. Je nazýván morbus Tshengi nebo lidově „bílá nemoc“. Jediný, kdo proti němu vyvinul účinný lék, je lékař chudých jménem Galén. Odmítá však tajemství svého medikamentu prozradit, dokud mocní maří lidské životy válkami.

Restaurování snímků odborně i organizačně zaštil Národní filmový archiv, finančně je podpořil Island, Lichtenštejnsko a Norsko a Ministerstvo kultury České republiky.

„Cílem digitálního restaurování filmu *Krakatit* bylo navrácení snímku do podoby co nejděnější stavu, v jakém jej mohli vidět diváci v době jeho premiérového uvedení v roce 1948. Při restaurování byla digitálně odstraněna veškerá poškození způsobená opotřebením či stárnutím filmu, ať už se jednalo o drobné nečistoty, rýhy a zapršení, anebo o náročnější retuše oprav perforace či slepek, které zasahovaly do obrazového pole. Vedle mechanických poškození bylo nutné odstranit také tmavé mapky po celé délce filmu, jež vznikly v důsledku dříve prováděné obnovy povrchu filmového pásu.“ říká Tereza Frodlová, restaurátorka NFA.

Slavnostní premiéra filmu *Krakatit* se uskuteční ve čtvrtek 15. 9. 2016 od 18 hodin v Bio Central v Hradci Králové.

Slavnostní premiéra filmu *Bílá nemoc* ve čtvrtek 23. 9. 2016 od 20 hodin tamtéž.

Zdroj: NFA